

Any IX

Barcelona 24 de Septembre de 1896

Núm. 421

LA FONASA

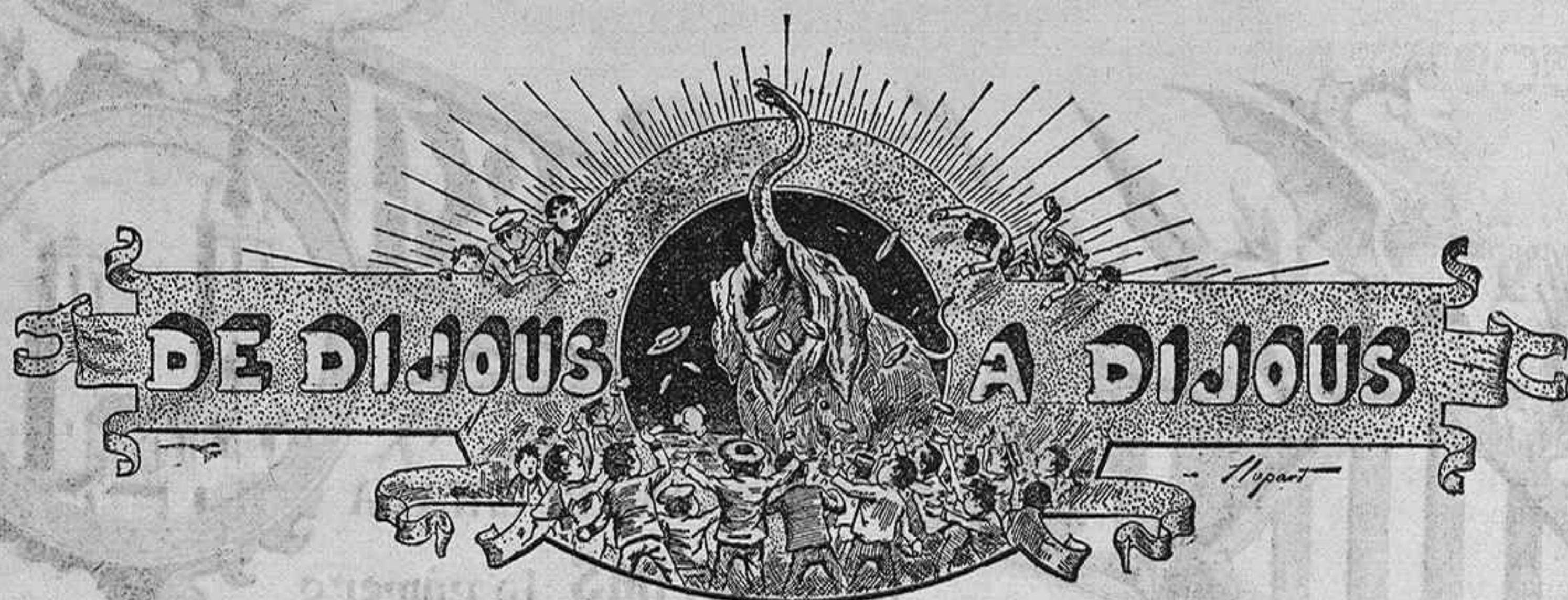
SEMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

Tiple d'òpera barata
qu'entre 'l públic fa furor...
(Ademés sab fe un favor
sempre que 'l paguin en plata.)

Còpia feta de A. S. (Xatart).

UAN nostres Goberns fan una cosa ben seta, tothom se n' estranya. ¡Tan gran es la fama que tenen per esguerrarho tot! La primera que ha endevinat l' actual d' ensa que li toca de tanda aquesta temporada, ha sigut lo nombrament de Rector (sense majordona) d' aquesta Universitat literaria á favor del senyor Durán y Bas, honra y gloria del foro espanyol. Se 'ns dirá que no té res d' estranyar que l' hagin nombrat seguint l' agraciad un dels caps grossos de la conservaduria. ¿Donchs, per qué no l' en seyan antes?

Nosaltres, que per miléssima vegada repetim no som polítichs, hém de celebrar sense reparos la noticia, considerant al nombrat, com á home de ciencia, per molt dignissim y per lo més indicat d' ocupar tan respectable càrrec. Si 'l ser polítich lo nou Rector de nostra Universitat ha sigut la principal causa de nombrarlo, alabém á la malehida política una sola vegada á la vida. Dit aceriat nombrament ha sigut celebrat per *tirios y troyans*; perverts y madurs; per negres y blanchs: aquesta es la veritat. Lo per què y 'l cóm de la elecció, deixemho corre. Lo qüestió es que 'ns honra als catalans y ningú pot negar que l' Excm. Sr. D. Manuel Durán y Bas, tot y sent petit d' estatura, es l' home de mes talla de Catalunya pera arripiar á la Rectoría de nostre primer centre docent.

Aixís hauríen d' opinar tots 'ls que son sempre l' esperit de contradicció per siste na. Quan un fet resulta bò, porque ho es, no cal analisarlo.

Al felicitar al nou sabi Rector, 'ns 'n felicitém nosaltres. Que siga del color que vu'ga.

* *

D' ensa que soch barceloní (que ja fá mes de vint anys) no havia sentit dir mai que la Catedral servís pera desarrollarshi dramas com al Parque ó sota Monjuich. Desgraciadament lo suïcidi ocorregut allí dintre la setmana passada va confirmarho.

S' ha dit que 'l suïcida, després d' escullir lo punt per matarse, que sigué al peu del baptisteri, exclamá:—Aquí ahont á tothom batejan just es que m' hi mati.— Y dit y fet. Sembla mentida que discorrent ab tanta serenitat aquell inselís y filosofant ab tant discerniment tingués la falta de reflexió al arrencar-se la vida. ¡Misteris del cor humà! Y la feyna que vā donar sense preveurho, de segú. Tal vegada si bagués sapigut per endavant lo que havia de passar per culpa d' ell, pobre home, no s' hauria suïcidat. Devegadas l' ignorar certas coses ocasiona moltes desgracias. Per 'xó es bò saber de tot poch y molt... y no portar cap pistola á sobre.

Lescansi en pau aquell desgraciat, víctima tal vegada de la desesperació d' un pobre pare de familia.

* *

Qualsevol y qualsevulga, si té dos travessos de dit de front y mitj adarrí de cervell, aprobará y elogiará lo *sensitit de la expressió* (que deya 'l meu avi) de la protesta abundant firmada que han publicat varios periódichs encaminada á que las Empresas del Teatro Catalá no admetin *plagis*, en honra y gloria de nostra literatura dramática, prou y massa explotada pe 'ls mercaders del temple fundat per l' inoïvable Pitarra. ¿Tindrà èxit la tal protesta? De tant que ho desitjaríam, nos permetém duptarho.

Si no surt un Kock que trobi 'l remey d' extirnar 'ls microbis *vaudevilleschs* que han empestat nostra escena, la dramática regional no té cura. Ta fa no ho permeti.

* *

Diálech de la setmana:

—¿Y qui 'n deurá sortir responsable de las desgracias de Sant Martí?
—Ningú; com sempre.

PEPET DEL CARRIL

COSETAS

— ¡Ay mamá, quina alegria! ..
 — ¿Qué tens, fileta, qué hi ha?
 — Que un jove avuy 'm seguia
 dihent que m' estimaria...
 jo no he sabut contestá.
 — Filla, suig dels homenots,
 quan 't torni 'l despedeixes;
 créume, son uns tabalots
 que van per fer perdre tots
 á las donas; no 'ls coneixes;
 no 'ls escoltis .. ¡Verge Santa! ..
 — ¿Vols dir que son tan dolenis?
 — No mes pensarhi m' espanta...
 no hi ha al mon res mes tunanta...
 no escoltis á cap... ja ho sentis!
 — Sí, mamá, ja ho he sentit,
 y 'l teu consell seguiré;
 encar' qu' es jove lluhit
 y encare que m' hagi dit
 que m' estima y té diné,
 no l' escoltaré mai mes...
 que sigui un' altra sa esposa.
 — Es dir, qu' es rich.
 — Uy, si ho es!
 — Oh, escórial si té dinés...
 aixó ja es un' altra cosa!!

SISQUET DEL FULL.

Impossibles

Per un jugador, jugar ab cartas postals.
 Per una persona menjar ab la boca d' un volcà.
 Per un dibuixant pendre midas ab lo compás d' una pessa musical.
 Per un presidari, cumplir dos anys de cadena de barco.
 Per un fumador, fumar puntas de París.
 Per un cassador, carregar l' escopeta ab una bala de taps.

AGUSTÍ MONTANER.

Per un esmolet, esmolar ab la mola d' un moix.
 Per un carnicer, tallar y vendre las costellas d' un barco.
 Per un capellá, viure sense m' jordona.
 Per un serradó, donar menjar y veure á una pollina de serrar.
 Per un qualsevol, cambiar un pa per ridícul.
 Per un rellotjer, donar corda á un rellotje de sol.

FESTAS MAJORS

GROMOS NOUS

Tenim lo gust de participar á las societats re-creativas y á tota classe de centres de poblacions ahont tinga de celebrarse festa major, que hem acabat de confeccionar en nostres tallers, un assortit immens de artístichs cromos, desde 'ls mes senzills y elevats de preu, propis pera PREUS INCOMPRENSIBLES

PROGRAMES, INVITACIONS, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc. CARNETS DE TOTAS CLASSES

6 Carrer de Sant Ramón,

Pluja menuda

I
 Un xicot que té mal genit, y encare es solter, comptava que si may un cop casat ab la sogra s' enfadavan, sense tenir miraments fora capás d' escanyarla. Y don Pep que fá vint anys de casat porta la carga, y ab sa muller cada dia arman la gran saragata, contesta:

— Si 's vol casar... tinch una filla molt guapa.

II

Un que de tothom se burla y de toi se vol mofar, va per entrá á n' al café y pregunta molt formal:
 — ¿Es aquí 'l café dels burros? — y de dins van contestar sens' que 'ls escapés lo riure:
 — Si, senyor, ja pot entrar.

III

Sense feyna ni diners se trobava en Tóful Orta, fins qu' entrá á casa un banqué de nit, y no per la porta.

IV

Desde que va quedar viudo l' Enrich, no 's pot consolar; no perque 's morí sa esposa, que aixó á n' ell poch greu li sab; pero diu que al darli 'l pésam tots los parents y companys, li deyan per consolarlo:
 «Ja la veurás allá dalt...» Y al pensar l' Enrich això... no voldría morir mai.

Lluís G. SALVADOR.

Grans de sorra

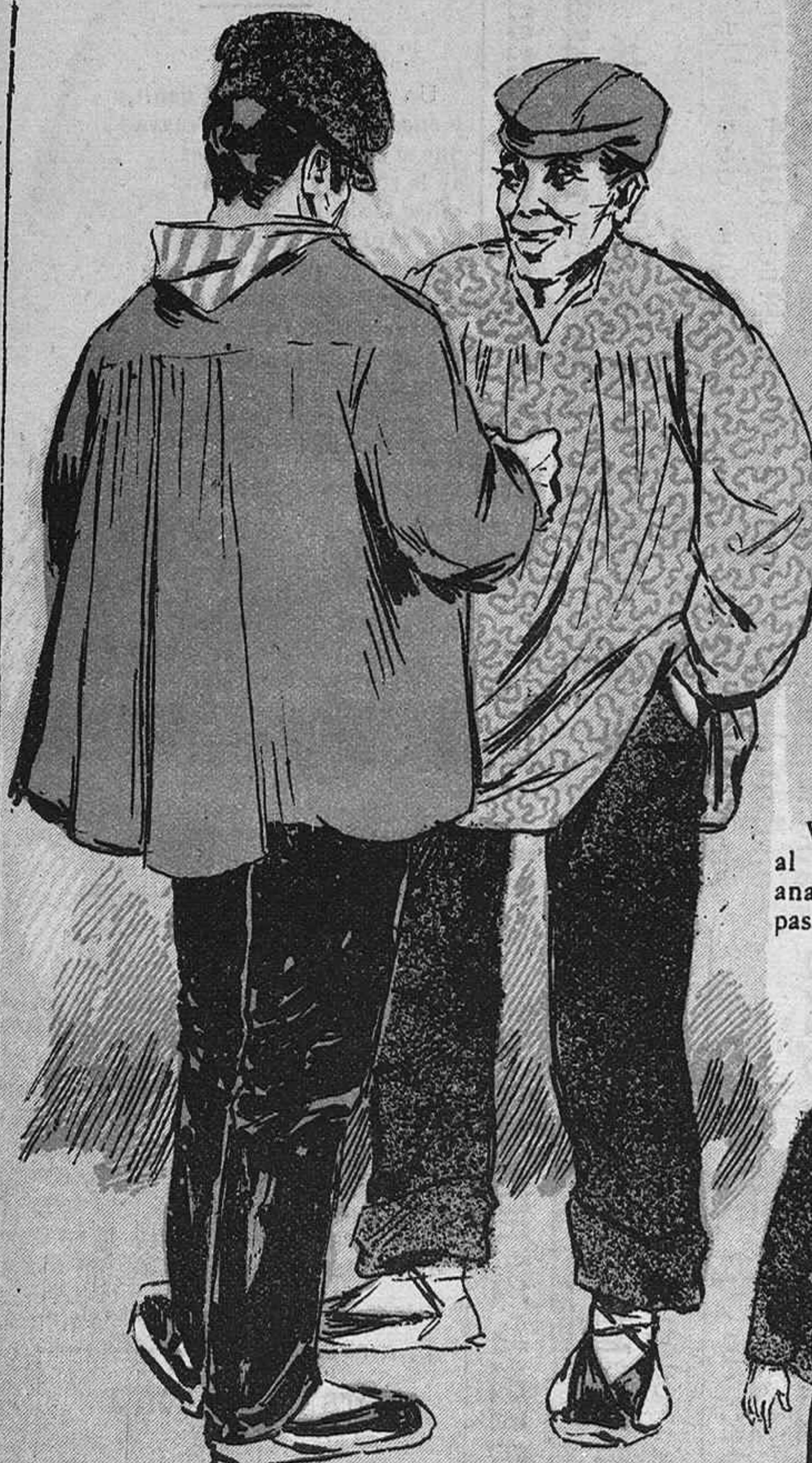
Si ets un lladre, 't dirán murri; si ets un sabi 't dirán boig; si ets bon home, 't dirán tonto; y si ets pobre... un qualsevol.

Que 'l mon volta, molt cert es; s' ha probat y 's comprén bé; ara sols falta sabé... si volta al dret ó al revés.

EMILI REIMBAU PLANAS.

UN GUITARRISTA VIDRERENCH.

QUINTAS

Vátua 'l mon. ¡Tres sisos! Ves si no podian s' al revés, ó sigan tres nous que m' escapava anar á Cuba. ¡Igual que á la fonda...! ¡May pu passar de sisos!

—¿Quin número tens?
—Lo número 100
—Aquet número fa pudó.
—Home, aixó tothom ho sab...
—Vull dir jo, que fa pudó d'aná á l'Habana.
No sé si m' entens!

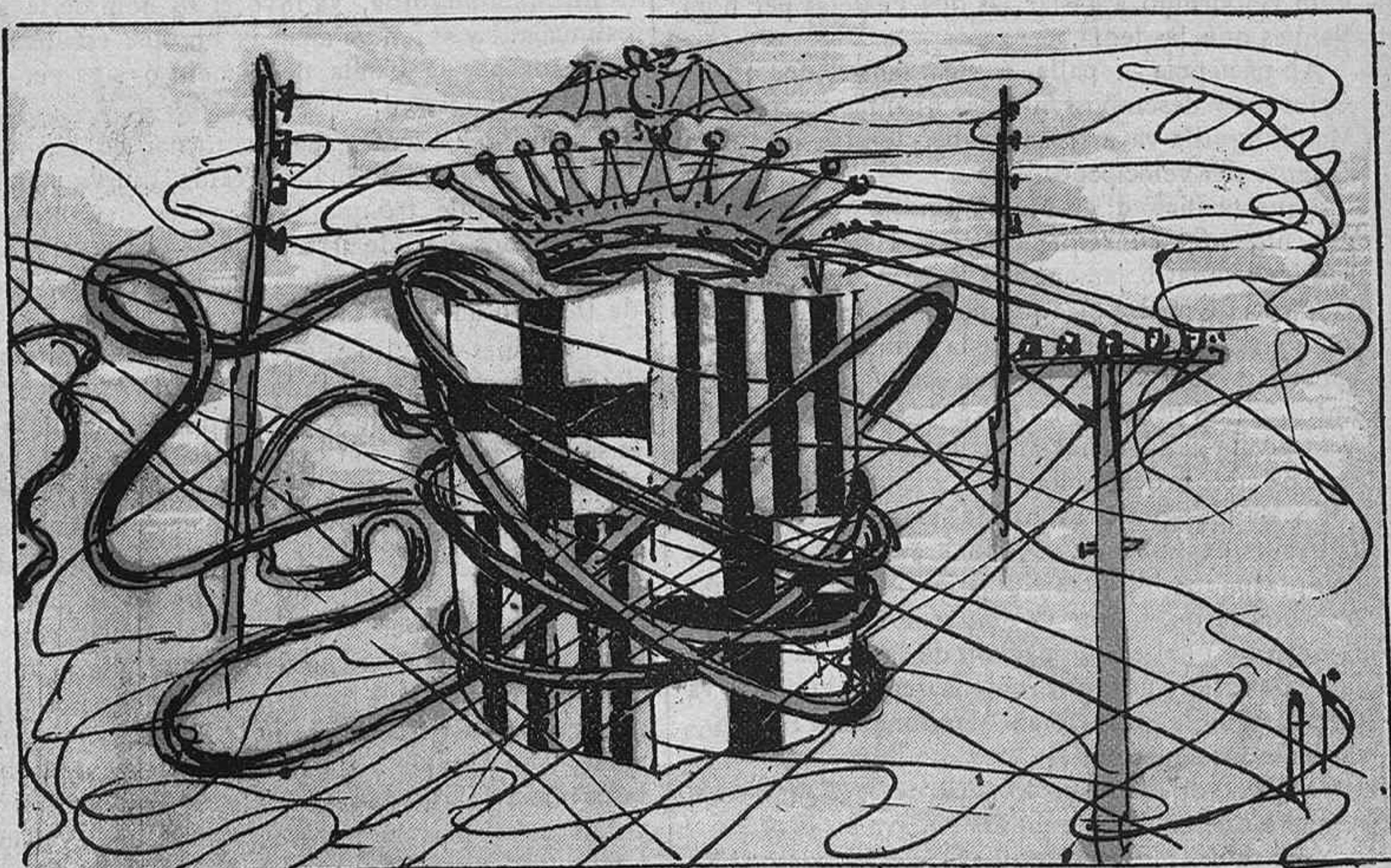
—Desengànyat. Lo mateix es l' hu que 'l mil, tots som quintos aquest any...
—¿Donchs per qué 'ns quintan?
—Per no perdre la costum. ¡No veus que 'l bombo s' rovellaría!

LA TOMASA

ELECTRIGITAT... Y "OTROS EXCESOS"

Estat actual de Barcelona, de nit

Estat actual de Barcelona, de dia.

SPORT

VITAT que, quan los míseros mortals que no tenim al alcans altre medi de locomoció que 'l caball de las nostras camas, nos ve-yém passar per lo costat á algun individuo d' aquets que lluhint unes pantorrillas mes ó menos aflautadas montan en bicicleta, 'ns venen fortes ganas de proporcionarnos un *cipio*, com diu la meva portera, y recorre ab la maravillosa máquina, mitj mon y l' altre mitj?

¡Vetaquí lo qué va passar al jove Mandunguilla, qui sempre ha sentit una vehement passió per tota classe de sport!

Aqueixas bicicletes d' última novetat, quinas rodas portan una rutllana de goma de la groixaria d' una llagonissa de Vich, y no de las mes petitas, eran lo seu somni daurat; potser per la esmentada semblansa, porque 'l jove Mandunguilla, com á bon catalá, ha sigut sempre molt aficionat als embutits de la terra.

Si las bicicletes s' haguessin vengut á deu rals setmanals, com las máquinas de cosir, lo nostre home s'en hauria proporcionat una, pero com que no existia tal facilitat de adquisició, se contentava anant á un velódromo á gastar las dos pessetas per hora, 'ls días que las tenía.

Ab paciencia y palla, ó siga fentse uns quants xiribechs y desembossant unas quantas pessetas, en Mandunguilla va arripiar á saber tenirse dret en l' assiento del velocípedo..

Aquesta afició d' en Mandunguilla no hauria tingut ulteriors conseqüències, sí 'l nostre jove no hagués estimat bojament á la Paquita, la filla d' un empleat de poch pel, que posant ell mateix mitjas solas y talóns á las botinas de la familia y tallant los cabells als seus xicots, lograva estalviar uns quants duros, que li permetian anar á passar quinze días á Vilasalvatje, ahont havian criat al últim fill de la seva numerosa descendencia.

En Mandunguilla avants de marxar la Paquita á la excursió estiuhenca, va prometre á sa estimada que compraría una bicicleta y pujaría á la dita població á ferli una visita, lo que va omplir de goig al pare de la noya, lo qual era un paràssit de la petaca del seu futur gendre, y un gorrero de marca major, puig va calcular que la visita d' en Mandunguilla li reportaria algunas ganguetas.

Perque, val á dirho, lo papá de la Paquita, 's figurava que en Mandunguilla nadava en l' or.

Y no sabia ¡desgraciat! que 'l nostre home s' aixecava molts nits, á escorollar las butxacas de la mama, per veure si hi trobava alguna pessetota.

Va passar, donchs, qu' en Mandunguilla, per cumplir la seva promesa, tal com corresponia á un

jove del seu rango, ab dos pessetas qu' havia lograt reunir després de mil apuros, va llogar una bicicleta per un' hora, y rápit com un llamp va posarse en camí del lloch ahont l'esperava ab los brassos oberts la graciosa Paquita, pensant qu' al tornar á Barcelona, diria á la persona que li havia llogat la máquina, qu' havia sigut sorpres y robat en la carretera d' Horta, no haventlo deixat anar los lladres, fins que 'ls havia dit qu' era nebó d' en Cánovas, y que, per lo tant, lo resto del lloguer de la bicicleta, ja 'l trobarian un altre rato.

Ja veurém mes endavant, com l' home proposa y Deu disposta.

La diumenge passat, fou lo dia elegit per en Mandunguilla, pera anar á Vilasalvatje. (Lo traje que va posarse, á fí de fer mes cop al arrivar allí dalt, era un senzill vestit de bany, que portava al banyarse cada estiu en «La Deliciosa» y 'l qual tenia estampat al darrera una cara de sol.)

Passém per alt los cops de pedra, de patata y altres projectils, ab que l' obsequiaren en los distints pobles que va atravesar ab una velocitat vertiginosa, y fem relació detallada de lo que va passarli al arripiar á Vilasalvatje, quins vehins, com lo nom de la població indica, estan encare per civilisar.

Quan va entrar al portal de la vila, lo gos de presa del senyor arcalde, va abraçar-lo á la pantorrilla dreta, y va arrancarli, segons esplican las cròniques, quinze unsas de carn sense os.

En Mandunguilla, va invocar lo nom de la seva estimada... y s' en va anar de bigotis, estripantseli 'l vestit per la banda de ponent ó siga per allá ahont lluhia 'l sol.

Quan l' enamorat galán va tornar en sí, ja va trobarse devant del senyor arcalde, qui va manifestarli ab veu de tró que l' imposava deu duros de multa y dos días de arrest, per attachs á la moral, puig atacarla era y res mes, l' anar per aquets mons de Deu, ab un vestit tan llauger.

Y per mes que 'l pare de la Paquita, al enterarse de la desgracia d' en Mandunguilla, va volquer fer comprender al arcalde vilasalvatjí, que 'l promés de la seva filla no havia atacat á la moral ni á res, puig lo verdaderament atacat havia sigut ell per un poble desenfrenat, lo pobre jove 's veié tancat al calabosso.

¡Quan la Paquita va haver coneixement del dur tracte donat al seu promés, va corra á la presó d' en Manxiula, y per la reixa de la porta va sostener ab ell un dialech tan sentimental, que lograren enternir las ratas que pe 'l calabosso corrian ab lo major atreviment! Acte seguit la Paquita va desmayarse, y en Manxiula al veure á son bé estirat sobre las fredes rajolas, va agafar-se als barrots de la reixa, y tals estravadas hi pegava y tals crits feya, que qualsevol hauria dit qu' era en Valero á «La Carcavada.»

Aquellas ratas de que acabo de parlar, á la nit, mètress l' infelís enamorat descansava de las fatigas de la jornada, se li van menjar las puntas de las saba-

tas, y se li haurian crospit dits y tot, si en Mandunguilla no s' hagués despertat al sentirse mossegar lo dit gros del peu esquerra.

Quan estava pròxim a terminar l' arrest lo desgraciat ciclista, varen arribar a Vilasalvatje una parella de civils, reclamant a un jove qui havia robat una bicicleta de un velòdromo de Barcelona, segons declaració del mateix propietari.

Y vulgas que no, lo nostre jove 's va veure obligat a carregarse 'l velocípedo, y portarlo al lloc d' ahont l' havia tret.

D' aquesta feta, 'l papá de la Paquita va rompre les relacions entre en Mandunguilla y sa filla, ordenant de pas a n' aquesta, que no fés cas de cap mes jove que montés en bicicleta.

Ja veuen, senyors, com un *sport* tan temprador, pot portar las mes funestes conseqüències.

¡Ditxosos dels qu' aném a tot arreu, per las nostres propias camas!

A. GUASCH TOMBAS.

Las festas de la Mercé

¿No es un gros contrassentit
que Barcino la Comtal,
no celebri festa anyal
com *cualquier* poble petit?
¿Veyám no causa rubor
que Gurb y Mataporquera,
y Pla de Cabra y Culera
tinguin sa festa major,
y en cambi la ciutat nostra
ahont sobra tant d' element,
s' adormi en l' ensopiment
y 's quedí rumiant la mostra?...
¡Ah Senyors, fém uns papers
ridículs, de tan bunyols!
¿Qué dirán 'ls espanyols?...
¿Qué dirán 'ls estrangers?
¡Y justament l' any actual!
¡Aquest any, que ja 's sabia
que aixó dels festeigs corria
a càrrec de gent formal!
¡Justament doñar la *lata*
de tan iniqua manera
l' any que secretari n' era
lo senyor de «Rubricata»!
¿Qués han fet donchs tants projectes
tants edificies y discursos?
¿Qué s' han fet aquells concursos
y aquell repartir prospectes?
¿Qué se ha fet lo talent gran
qu' era l' assombro del món?
¿Los infantes de Aragón
qué se hicieron?... ¿dónde estan?

Lo que es jo a ser secretari
de la Comissió aludida,
no enjego 'ls festeigs a dida
d' un modo tan ordinari!...
Perque si a l' hora darrera
m' hagués vist com ell se veu,
sens programa... !Juro a Deu
que 'n faig un a la carrerall...
Y en menys de vintiquatre horas
ho engipono y sense un xavo,
arreglo de *cabo a rabo*
unas festas passadoras.
¿Qué cóm?... Molt senzillament.

Posant a contribució
un xich d' imaginació ...
y un xich de l' ajuntament,
«Dia vinticinch—Albada
semi-lírica-orquestral.
La copla municipal,
tota neta de bugada,
estrenarà 'l directó
(encar' que se 'n don' de menos)
seguida d' uns quants serenos
cantant ab veu de bacó.
A las set—Grans maniobras
pe 'ls bomberos laboriosos,
ab banys de peus, pe 'ls curiosos
y duixas de franch, pe 'ls pobres.
A las vuit—Grans funerals,
composicio de ofici y missas
en bèle de las infelissas
víctimas de las «Condals.»
A las deu—Gran cabalgata
de costums barceloninas;
Venedors ab pesas i jinás
d' aquells que donan la *lata*;
Artistas del Pià de l' os,
trinxerayres, taruguistas,
'ls de «La Fulla» floristes;
garenos que crían gos,
y al últim ab tot descaro
president, *Lo Noy de Tona*,
'l Plagiari, en Girona,
l' Yera bó y en Genaro...
A las dotze—Conferencias
notables (la entrada a ral)
sobre ciencia electoral
en lo gran Pelau de Ciencias
Aqui i' hereu Pantorrillas
munidor dels afamats
farà surrir diputats
fins dels gechs y las armillas.
A la una en punt.—Tiberis
ab un escullit menú,
a la casa del Comú...
('ls pobres, no podrán serhi)
A la tarda — Hi haurà toros
ab l' attractiu de 'n Barbián
y altra volta cantarán

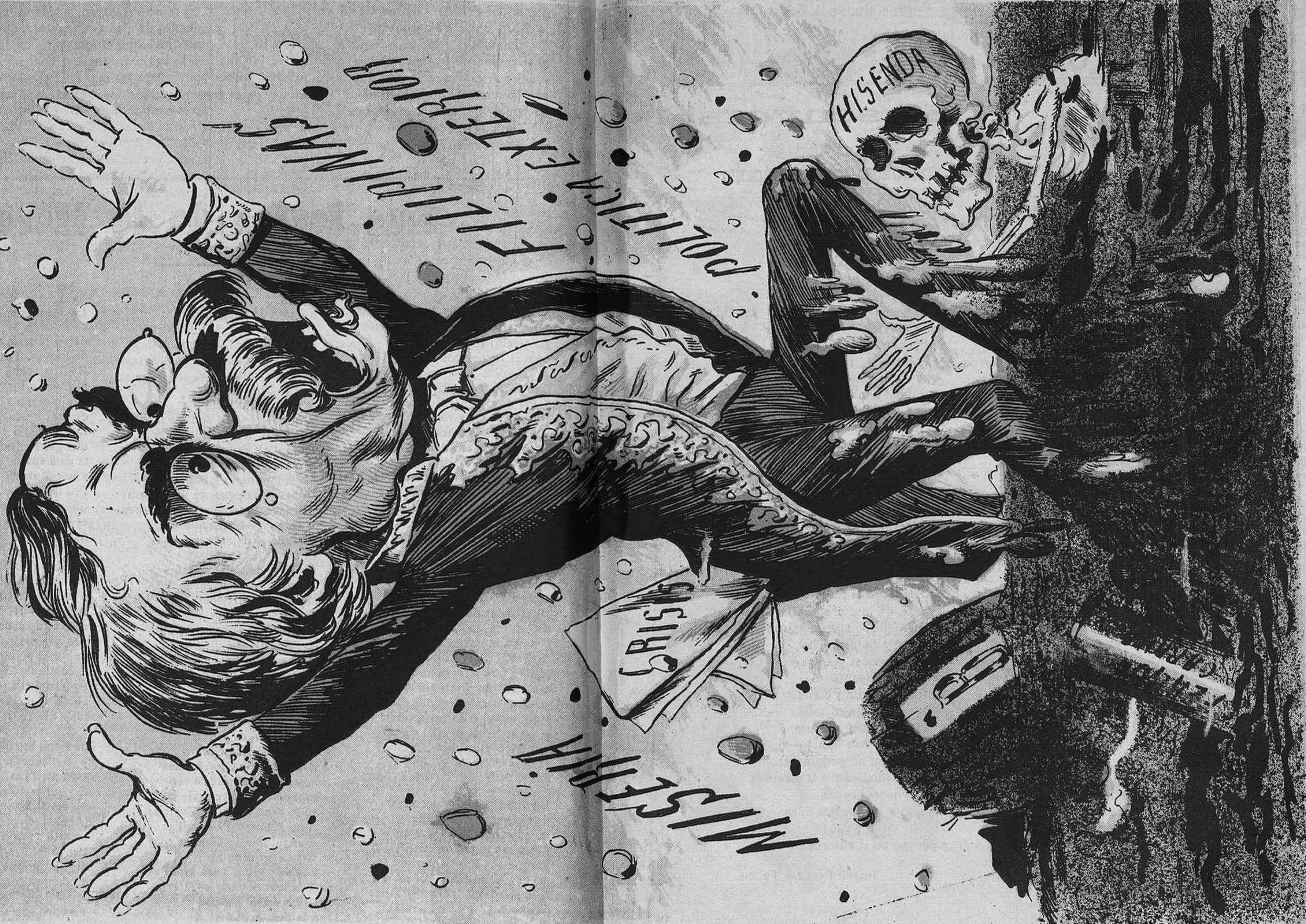
'ls serenos, uns quants coros.
Las empresas d' espectacles
com tot 'ls va vent en popa,
darán funció, café y copa,
de franch. Total: tres miracles.
E i dita tarde, també
hi haurán inauguracions
d' algunas exposicions
qu' ara s' acaban de fé...
La exposició de cosinas
que gastan 'ls concejals,
la dels «pares animals»
y un' altra de «paperinas»
Pro la qu' ha de fer soroll
(mes soroll del que 'ns pensém)
es la exposició... en qu' estém
de rompre la nou del coll,
gracias a que moltes vias
de nostra comtal ciutat
ara semblan propietat
d' elèctriques companyias.
A la nit. — Hi haurà sardanas
devant de cada café
y 'l que passi pe 'l carré,
que vagi a voltar mansanas.
Y com a festeigs finals
podrán disfrutar 'ls badochs,
ab un gran castell de sochs...
¡dels que 'n treuen pe 'ls caixals!»
Crech que tal combinació
de festas agradaria...
y 'ls dias següents... faria
algo pe 'l mateix patró.
En quant a facilitats,
no cal dirlo... Es cosa llisa.
¡Aixó si 's vol s' improvisa
en quinze minuts contatis!...
Per lo tant... ¡apa, senyores!
Si 'l programa fa per casa
desde que surt LA TOMASA
fins a demà, quedan horas...
Y aquell que un altí' any proposi
celebrá la festa anyal,
que siga al menys, mes formal...
¡Si no 'n sab... que no s' hi posi!

M. RIUSEC.

LA TOMASA

AI, MITI DEU RANG

Per J. Llopart

—[Qui rediable 'm' treurá d' aquet fanguetí, que com mes m' esforço per sortirne, mes y mes las camas
se m' hi enionzan! — A lo menos vingües en Mateuheti!

Baix la direcció del reputat tenor cómich D. Francisco Puig, ha comensat á funcionarhi una companyia de sarsuela de la que 'n forman part los reputats artistas, seyyoras Quintana, Marimón, y 'ls Srs. Roca, Gil, Bergadá, Bassols, Soler, etc.

Lo repertori anunciat perteneix casi per complert á lo mes granat de la sarsuela catalana, per lo qué desitjém á la nova companyia molts aplausos y molta prosperitat.

Junt ab la esmentada companyia, travalla en aquet teatro la *troupe* Corradi-Schmidt, que 's dedica á las pantomimas.

Havent fixat en un ralet lo preu d' entrada general, y comptant la Empresa ab tan reputats artistas, no es difícil preveure un bon resultat pecuniari.

NOVETATS

La brillant companyia que actua en aquet colisseo, ha posat en escena, recullint bona cosa d' aplausos, las óperas *L'Africana*, *Lohengrin* y *Aida*, en que s' han distingit las seyyoretas De Machi y Bianchini, D'Arneiro y Mas, y 'ls seyyors Simonetti, Mestres, Morales y Aragó.

Cumplint ordres gubernativas, anuncia la Empresa que desde 'l dimars d' aquesta setmana, se comensará la funció á las 8 y mitja, ¡Ho celebrém!

CATALUNYA

Aquet teatro ha obert novament sas portas, ab la companyia del genial Novelli.

La bisbetica domata y *Amleto* proporcionaren dos bonas entradas y dos ovacions á sos intérpretes.

Lo dilluns passat, s' estrenaren lo monólech *Pippo* y la comedia en tres actes, de costums venecianas, *Ludro*, en quinas obras, d' escás mérit per cert, lograren arrençar aplausos lo Sr. Novelli en lo paper de protagonista, desempenyat ab hermosa naturalitat, y 'l resto de la companyia, que va ajudar ab bona voluntat y acert á son director.

GRAN-VIA

La filla de Madame Angot, *Donya Juanita*, *Las dos princesas*, etc., magnificas entradas y altres tants triunfos pe 'ls artistas.

NOU RETIRO

Ha tornat á obrirse, comptant ab una notable companyia dirigida pels simpàtichs actors Srs. Quero y Alfonso.

Figuran en la mateixa, las seyyoras donya Clotilde Romero, Cuello, germanas Delgado, etc., y 'ls seyyors Aragonés, Balaguer, Casas y altres.

Lo género qu' explotará la Empresa, será *el chico*, y 'l preu d' entrada, lo reduhidíssim d' un ral.

¡Bona sort!

CONCERTS D' EUTERPE

Per dijous virent, festivitat de la Mercé, anuncia lo décim y últim concert matinal de la temporada ab las següents pessas: *Invocación á Euterpe*, *La font del Roure*, *Las galas del Cinca*, *A orillas del i llobregat*, *Los Pescadors* y *Los nets dels almogavers*, de Clavé; *Sinfonia de la ópera Semirámide*, de Rossini; *El Cup*, de C. Ribera; *Sinfonia sobre*

motius catalans (n.º 1) de J. Ribera; *Tirant l'art*, de Goula (pare); y *Fantasia elegiaca á la memoria de Clavé*, de Porcell.

¡No hi farém falta!

UN CÓMIC IMPROVISAT.

Si seyyors!

(RIGUROSAMENT HISTÓRIC.)

UN dia (ja fá algún temps) uns quants jovenets estavan esperant lo tren qu' arriva á la mitja tarde á Ocata (1) pera veure 'ls passatgers que venian y marxavan. Al poch rato de se' allí vá sentirse la campana que ab sa monótona veu á tothom anunciaava que 'l convoy anava á fer sa magestuosa entrada. Llavors no sé qué passá; lo cert es, que no frenava lo maquinista, y 'l tren como Pedro por su casa sense fer cas de ningú anava seguint sa marxa. Després de moltes corridas, exclamacions, amenassas y crits, va aturarse quan casi de 'l andén passava. Al acte, un jove d' aquells que sent grupo allá s' estavan pera veure 'ls passatgers qu' arrivavan si eran gayres va dir, tot donantse tó ab frasse concisa y clara:

—De segur, que no sabéu d' aqueix efecte, la causa.

—Es que no han frenat,—diguieren aquells á qui ho preguntava.

—No seyyors; es que la máquina es la primera vegada que passa per 'questa línia y per 'xó no s' aturava.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

(1) Apeadero de Masnou

LA TOMASA

MONÓLEGH DE SOLTERA

Deu meu... ¡y que 'n som de *tontas*
las donas! ¡Tot ho creyém!...
¡Desd'ahir no hi pogut veure
al dimoni de 'n Carlets!

Ell diu que té compromisos
que li roban tot 'l temps
pero 'm temo que m' enganya...
y jó taba, tot m' ho crech!...

Pro si de cas m' ensarraona
yo li juro... ¡y cumpliré!
qu' ha de morir com la pussa
qu' ara agafó... ¡ab mort ben cruel!

Pro tot aixó son fantasmas...
Si Deu vol, lo mes que vé,
ja al meu costat fará *nonas*
en Carlets, lo meu promés.

Esquitxos

L'any passat per Carnaval,
com aquell que res no fa,
va volguerse disfressá
de dimoni, un carcamal.

—De banyas, ja 'n compraré
digué content. Y sa esposa
contestá: —Si no 'i fan nosa ..
jo te las colocaré.

Quan sense empleo 's trobava
en Venanci Portusach,
's torná tan prim y flach
que 'l vent, fins se l' emportava.
Mes un cop li van donar
un empleo al ministeri,
y atipantse ab poch senderi
al poch temps va reventar.

Tan avaro un marqués era
que anant en ferro-carril,
com 'l pobre mes humil,
sempre anava de tercera.
Va trobarlo donya Marta
á na 'l tren, y li digué:
—¡De tercera va vosté!
Y ell contestá: —¡Hi hagués quarta!

DOLORS MONT.

Estém preparant un número extraordinari,
relatiu á la excursió á Italia verificada pe 'ls
periodistas espanyols, ab motiu de la bota-
dura del creuer *Cristobal Colón*.

En l' esmentat número tractém de tirar la
casa per la finestra.

¡Ja ho veurán!

A Barcelona li ha capigut l'honor d'albergar durant
alguns dies á dos ilustres huéspedes (istil *Noticiero*.)

L'un d'ells, era l'insigne tribuno. *El verbo de la demo-
cracia!* No cal dir que 'ls de «La Publicidad» han estat mes
contents que noys ab sabatas novas.

L' altre huésped, no era altre que 'l secretari particular
del Mónstruo, l'incomparable Morlesin, lo qui porta las
xurriacas en qüestió d'eleccions y té á ratlla á tots 'ls
Pantorrillas espanyols.

Diuhen si la vinguda del Atanasi (nom de pila de 'n Morlesin) ha sigut motivada pe 'ls desafuers electorals
del *Pantorrillas* barceloni y diuhen també si aquet ha
caygut del burro, per muntarhi en Sedó.

Sigui 'l que 's vulga lo motiu de la vinguda del Emili
y del *Tanasi*, crech que Barcelona s'ha quedat com ora
y crech que la millor despedida que 'ls catalans podém fer
á politichs de tal calanya, es dirlos.

—¡Bón vent y barca nova!... ¡May mes que tornéu!

En un casament celebrat al poble d'Hervás (Cáceres),
lo menú 's compongué no mes de la teca següent:

Tres badellas, una de 15 arrobas y las otras de 13; set
dotzenas de gall d'indis; 11 pernils; dues arrobas de
truytas (peix de riu); 70 dotzenas de xorissos; 80 llomillos
de porc; sis dotzenas de barrils d'olivas; cinch arrobas
de llangonissas; set dotzenas de gallinas y capóns y pa,
vi, fruytas y postres á proporció.

L'anfitrió d'aquest abundant xefis per mes cruentat,
va convidar á sis mestres d'estudi dels pobles veïns y
un dels tals ha mort de l'enfit.

Fins aqui lo periódich d'ahont preném la noticia, pero
ara preguntó jo:

—Y de *guatllas*, quantas n' hi havia en lo tech men-
cionat?

A Valencia una exhalació elèctrica va causar la mort
á un jove que feya pochs dias s' havia redimit del servei
militar.

—Y després encare dirá 'l govern que la sort no 'l prote-
geix?... Aquí mateix te trescents duros, que si 'l llamp
arriva á ser mes amatent, se 'ls hauria hagut de pintar
al oli.

Com prevéyam l'altra setmana, las *zanjas elèctriques*, ja
han comensat á donar resultats. Fa pochs dias una se-
nyora va càure en un dels citats barrancks, y tingué de ser
duta á la casa de socorro ahont se li reconegueren frac-
turas graves.

—Y las companyias tan tranquilas!

Paraules dé 'n Cánovas.

—Si ara, després dels reforços y dels milions enviats
á Cuba y Filipinas, 'ls éxits no responen y 'ls generals s'
adormen, lo que es jo me 'n rento las mans!

—Senyal que las tenia brutas!

Un estimat company en la premsa catalana, publica
en son darrer número una, á modo de protesta, dirigida á
la Empresa del Teatro de Romea, ab l'objecte de ferli
obrir 'ls ulls é induhirla á espolsar d'una vegada als *plagiari*s, d'aquella casa.

Inútil dir qu'estém completament d'acort ab l'es-
prit que informa aquell document.

Com á recurs *parlamentari* es molt posat en rahó; pero
nosaltres obtém pe 'l retrahiment.

Perque enteném qu'es inutil xiular, quan l'ase no
vol beure.

—Y no senyalém l'ase, perque 'l coneix tothom.
—Dispénsinno la franquesa!

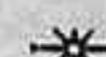
En la llista dels *rateros* de travalls literaris hém d' afegirhi à un tal Sr. MARTÍ, que firmava ab tota la *barra* un sonet publicat en nostre número prop-passat, qual sonet tenia per epigrafe *Al meu mussol*. Cónstili al lladre de sonets Sr. MARTÍ que 'n *Pepet del Carril* es l' amo del seu *mussol*. L' haver passat per alt, fou degut à que 'l seu verdader autor (nostre estimat company de redacció, senyor Barbany) no s' enterà del robo fins que sigué perpetrat.

Nada menos que 'l sonet de marras veié la llum pública en altre setmanari, fà vuyt anys.

Hem llegit en un colega llevanti, que 'l mestre de Tordera senyor Cabrieles vol fer lo sacrifici d' obrir una escola d' ensenyansa per las classes travalladoras, pagant. ¡Vaya un sacrifici, quan un seu antecessor enseñava als travalladors, *de franch!*!

Per amor de Deu, no se sacrificui tant, senyor Cabrieles.

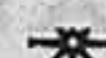

Un metje *yankee* que simpatisa ab 'ls filibusters cubans, ha escrit al Mónstruo, una carta amenassantlo, ab que si per tot lo pròxim Octubre no 's dona l' autonomia à Cuba, está disposat à venir à Espanya ab tot un exèrcit de microbis del cólera, del carbuncle, de la difteria y d' altres enfermetats terribles, per empestar l' atmósfera y las ayguas, desarrollant epidemias que matarán dos milions d' espanyols al ménos.

Que 'm dispensi 'l metje del pais dels tocinos. Ningú ha fet cas aqui de sas bravatas. Tots aquests microbis que cita, no son ni de molt tan terribles com lo microbi qu' actualment 'ns está deixant ab la pell y l' os.

¿Vol microbi mes horrorós que 'l propi Cánovas? ¿Vol epidemia mes mortifera que la gent que 'ns goberna?

¡No ab dos millons d' espanyols, sinó ab Espanya entera y verdadera, están disposats à acabar!

Lo qüento de sempre:

Una carta procedent de Santa Pola (Alicant) ab lo sobre dirigit à Sitges, va anar à parar à l' Argelia y 'ls empleats de correus francesos, que coneixen mes Espanya que 'ls empleats espanyols, van retornarla posant l' adició à l' adresa de «Espanya-Catalunya».

No 's diu si à l' administració espanyola, al rebre lo retorn, li va caure la cara de vergonya. Es de suposar que no.

Lo que si 's pot assegurar es que la carta no duya valors. Perque si n' arriva à portar, ja 'ls juro qu' hauria arrivat al seu destino... ¡A la butxaca d' algún *rata* de Correus!

Perque això si que ho tenim; à sabis podrán guanyar-nos, pero lo qu' es à llarchs de dits... ¡Naranjas!

Per probar l' entranyable carinyo que 'ns professan 'ls *yankees*, cap demostració millor que las cinquanta una expedicions, surtidas dels ports de la Unió, desde que 's comensà la guerra separatista.

¡Cinquanta una expedicions!

¡Casi no n' han marxat tantas d' Espanya!

¡Y luego en Tyrconel y en Cánovas vindrán parlantnos de l' amistat del Nort-América!

¡Quin sarcasme!

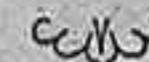
Lo de Filipinas, sembla que no s'arregla; molt al contrari, sembla que s' espatlla per moments.

A Cavite, diu que va haverhi fa poch, una gran matansa de frares.

'S veu qu' allí, com 'l clima es diferent, no hi ha las costums d' aquesta terra.

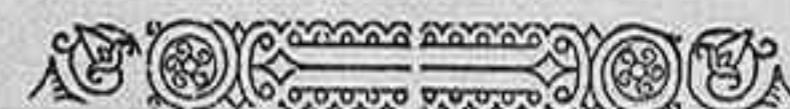
Aquí sempre hi sentit à dir que la matansa no comensa hasta Sant Martí, qu' es pe 'l Novembre.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 18 d' aquet mes)

1. J. C. Artistas: Anirá.
2. Joan Aubert: Id.
3. Francisco Bassas: No serveix.
4. Enrich Bosch Viola: Publicarem la primera y la última.
5. Francesch Bonjoch: Lo geroglific.
6. Cap de Carbassa: ¡No vá!
7. Dos Católicos: Acepto lo geroglific.
8. Fidel Delfí: La conversa
9. Lo Xicot de la Emilia: De tarjetas parescudas á la seva, en tením molts.
10. Joseph Ferré y Roig: No m' agrada prou.
11. Baldiri Fius: ¡Qué 'n treu d' enviar me setmanalment uns versos tan infernals?
12. Samuel Grau: Admeto lo geroglific.
13. C. Gutiérrez: No 'm fá 'l pés.
14. Rafel Homedes: Id.
15. Juli Gener: La poesía va bé. Respecte lo altre, ja li contestaré.
16. A. Prat: Massa senzill.
17. J. Prats: Id.
18. Filibert Polviany: No 'm convé.
19. Pau Plá: L' epígrama varem publicarlo en lo número 407. Acepto 'ls dos d' aquesta setmana.
20. Pepet Panxeta: 'Ls impossibles y la baldufa.
21. Palet de Riera: Bé.
22. Un principiant: No podém aprofitarho.
23. J. M. Pina: Anirá la tarjeta.
24. Pepet de Catalunya: Soi molt dolents.
25. Joan Rocavert: Insertaré els alguns impossibles y 'l trencap-caps.
26. Joseph Ribosa: No serveix.
27. Rapevi: Anirá.
28. Pepet Suecrob: No está mal l' acudi; pero es massa greixós.
29. D. S.: No está prou bé.
30. Torné: Aceptat.
31. Cintet Torres: Id.
32. J. Vidal Isart: Hi falta agudeza.

!ATENCIÓ!

HA SURTIT lo millor y lo mes higiénich licor de tots los coneigits, en qual elaboració no hi entra gens ni mica de alcohol.

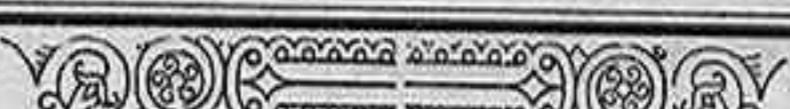
IREI IREI IREI

es lo nom del nou licor, que ha de beure tota persona de bon gust y amant de la salut.

De venta en tots los cafés y establiments de begudes

Fabricant únic: **SAULEDA**

=Llussá, 3-MANRESA=

LITOGRÀFIA BARCELONESA

— de Ramón Estany —

6, Sant Ramón, 6.-BARCELONA

LA TOMASA

Tipo vaporós, diví,
balla y canta, 's diu Estrella ..
Si fá alguna cosa mes
poden preguntarli a n' ella.

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADAS

I

Ma primera es aliment,
dos girada es vegetal
y carrer de Barcelona
si vols saber lo Total.

FIDEL DELFI

II

Animal es ma primera,
dos es nota musical,
article n' es la tercera
y nom d' home lo Total.

J. SARELLUSAC.

TARJETA

FÀBRICA

de

Onandia, Oliveras y Badiella

TARRASSA

Ab aquestas lletras degudament combinadas, formar: una preposició, lo nom de tres pobles catalans, dos

noms de dona, un d' home y una part del cos.

JOSEPH GORINA ROCA.

PROBLEMA

Descompondre lo número 5904 en quatre cantitats de manera que sumadas, restadas, multiplicadas y divididas per lo número 5, donguin resultats iguals.

R. NADAL B.

ROMBO

.
.
.
.

Sustituir los punts per lletras de manera que llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: Nom d' home; 3.ª: En las masias n' hi ha; 4.ª: Poble català; 5.ª:

Una pessa de la boca; 6.ª: Comèdia en un acte; 7.^a: Vocal.

RAMÓN TORRES.

LOGOGRIFO NUMERIC

1 2 3 4 5 6 7 8—Art.
1 2 5 7 4 8 8—Mineral.
1 2 1 2 5 6—Nom de dona (dimi.)
1 8 2 7 6—Poble de Catalunya.
4 3 4 5— ”
1 2 3—En lo cos.
7 2—Nota musical.
8—Vocal.

J. M. PINOS.

GEROGLIFICH

X

TEL

I

LO LO

T

XI XI

UN SANPETERSBURGUISTA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 420

Xarada.—Im- pos-si bi-li-ta-ri-a.